

“การให้อาหารไก่ในเมืองร้อนและเมืองใกล้เขตร้อน”

(Poultry Feeding in Tropical and Subtropical Countries)

— โดย E.R. Halbrook, W.J. Mueller, W.W. Thomann, H. Engler

— จาก FAO Agricultural Development Paper No. 82, 1965

แปลและเรียบเรียงโดย นิത്യ ถาวรกันต์

คำนำ (Introduction)

โดยความสำคัญขงไก่ในด้านที่ ใช้สำหรับเป็นอาหารของมนุษย์และการทำ
รายได้มาสู่ผู้เลี้ยงไก่เป็นประจำนั้น มักจะถูกผู้ที่เป็นผู้นำและผู้ที่มีหน้าที่ในการ
พัฒนาส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่นชนบทมองข้ามไปเสีย ไก่เป็นสัตว์ปีกที่ตัวสามารถจะ
ผลิตตัวจำนวนมากให้มากขึ้นได้อย่างรวดเร็วผิดกว่าการเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่น และ
ตัวสามารถ จะที่จะนำไปเลี้ยงขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็วในเกือบทุกประเทศทั่วโลก
ซึ่งผลได้สำคัญที่สุดก็คือการทำให้คุณค่าทางอาหารของมนุษย์ในด้นนั้น ๆ ได้
รับการยกระดับให้สูงขึ้น แผนการปรับปรุงการเลี้ยงไก่ให้ได้รับผลดีนั้นนอกเหนือ
ไปจากการมีพันธุ์ไก่ที่ดีแล้ว จะต้องประกอบไปด้วยการควบคุมโรค (disease
control) การดูแลจัดการเลี้ยงดู (Proper management) และการปรับปรุงการ
ให้อาหารและคุณภาพของอาหาร (improved feeding)

นับบุคคลเป็นจำนวนมากที่กล้าได้กล้าเสียหันเข้าสู่งานเลี้ยงไก่เป็นอาชีพโดย
ตรงยิ่งกว่าที่จะประกอบอาชีพการเกษตรอย่างอื่น ๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง และผลปรากฏ
จริงว่าการเลี้ยงไก่เป็นอาชีพที่มั่นคง ทำรายได้มาสู่ผู้เลี้ยงได้ดีไม่แพ้งานเกษตร
ตัวอื่น และตัวสามารถทำให้ใหญ่โตจนถึงขั้นเป็นอุตสาหกรรมได้ ไข่ไก่เป็น
แหล่งกำเนิดชั้นยอดของโปรตีน, แร่ธาตุและวิตามิน เป็นอาหารชั้นเยี่ยมของ
มนุษย์ ย่อยง่าย และสำหรับนำไปประกอบอาหารที่นำกินในรูปต่าง ๆ ได้มาก
มาย ส่วนเนื้อไก่ก็เป็นอาหารที่มีรสน่ากินมากที่สุดชนิดหนึ่งในบรรดาเนื้อสัตว์

ทั้งหลายทั้งยังย่อยง่ายด้วย มนุษย์ทั่วโลกชอบและกินกันได้ทุกชาติ และสามารถนำไปประกอบอาหารได้หลาย ๆ แบบ เช่น ไก่ย่าง, ไก่ทอด, ด้กุกไก่, หรือนำไปประกอบร่วมกับอาหารชนิดอื่น ๆ เช่น ทำสลัด, แซนวิช, ซอด้เซด, ซุป ฯลฯ

ความมุ่งหมายสำคัญของการจัดพิมพ์เอกสารนี้ขึ้น ก็เพื่อต้องการเสนอแนะวิธีการให้ อาหารไก่ในเขตร้อนและเมืองใกล้เขตร้อน ซึ่งมีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาลในอาณาเขต บริเวณเหนือและใต้เส้นศูนย์สูตร ๓๕ องศา จำนวนไก่ที่เลี้ยงกันอยู่ในประเทศแถบเขตร้อน และประเทศใกล้เขตร้อนรวมทั้งจำนวนไข่ที่ผลิตได้ ประมาณอย่างหยาบ ๆ ก็เท่ากับจำนวนไก่ ที่เลี้ยงและไข่ที่ผลิตได้ในอเมริกาเหนือและยุโรป หรือประมาณ ๓๕ เปอร์เซ็นต์ของจำนวน ที่โลกเลี้ยงและผลิตได้

ไก่พันธุ์ พันเมืองดั้งเดิมซึ่งให้ผลผลิตทั้งด้านเนื้อและไข่ไม่ได้ดั่งนี้ มีเลี้ยงกันน้อยลง และค่อย ๆ หดไป มีการใช้อาหารไก่ที่มีสัดส่วนถูกต้องสมควรยิ่งขึ้นมากกว่าการใช้อาหาร แบบธรรมชาติเหมือนแต่ก่อน ส่วนประกอบอาหารไก่ที่มีคุณค่าสูงก็มีอยู่มากมาย ในบาง ประเทศการผลิตอาหารเพื่อให้คุณค่าทางอาหารสูงได้สัดส่วนสมควร ทำให้ได้ไม่ยากจากวัตถุดิบต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ภายในประเทศแล้ว แต่ในบางประเทศก็ขาดแคลนวัตถุดิบที่สำคัญ ๆ ไป บ้าง โดยเฉพาะวัตถุดิบพวกโปรตีน, วิตามิน, รวมทั้งเมดิคฟิซ และผลผลิตพลอยได้บ้าง อย่าง จำเป็นต้องสั่งจากที่อื่นเข้ามาใช้ก็มี

ประเทศในเขตร้อนส่วนใหญ่ ประชากรใช้ข้าวเป็นอาหารหลักสำหรับการบริโภค ประจำวัน แต่ในบางประเทศปริมาณข้าวมีไม่ใคร่พอเพียง ดังนั้นนับตั้งแต่มีการใช้ข้าวหรือ เมดิคฟิซเป็นอาหารไก่กันขึ้น ภายใต้กรรมวิธีแวดล้อมดังกล่าวจึงเท่ากับว่าเป็นการแบ่งเอา ส่วนของอาหารที่ใช้สำหรับประชากรบริโภคไปซึ่งเป็นการยุ่งยาก เพื่อมิให้เกิดการกระทบ กระเทือนเคือตร้อน เราก็อาจหลีกเลี่ยงแก้ไขได้ ทั้งนี้เพราะว่าอาหารไก่นั้นไม่จำเป็นต้องใช้ ข้าวหรือเมดิคฟิซที่เหมาะสมสำหรับการบริโภคของประชากรเสมอไป เพียงแต่ผลพลอยได้ (Byproducts) ของข้าวหรือเมดิคฟิซเหล่านี้ ซึ่งไม่เหมาะจะใช้เป็นอาหารสำหรับคนบริโภค แล้วนำมาเป็นอาหารหลักสำหรับไก่ และยังได้โปรตีนจากพืชผักอีกเป็นจำนวนมากเป็นส่วน ประกอบ ซึ่งอาจจะช่วยทำให้ราคาอาหารไก่ถูกลงกว่าการใช้ข้าวหรือเมดิคฟิซมาก

บางที่ประโยชน์อันใหญ่หลวงที่จะพึงเกิดจากหนึ่งดุ้น จะเป็นเครื่องช่วยชั่งส่วน ประกอบมากมาย ซึ่งสามารถที่นำมาใช้เป็นส่วนผสมอาหารไก่ได้อย่างดีในบางประเทศของ

เขตร้อน พร้อมทั้งการแสดงผลการทดลองค้นคว้าซึ่งได้มีการจัดทำขึ้นเกี่ยวกับส่วนประกอบอาหารไก่ชนิดต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้ด้วย

๑. ความสำคัญของอาหารไก่ที่ดี

(Importance of Good Poultry Nutrition)

อาหารดีเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมี หรือจะต้องทำก่อนสิ่งอื่นสำหรับการเลี้ยงไก่และผลิตไก่คุณภาพใหม่ ในปี ค.ศ. ๑๙๒๓ โฉมหน้าของประวัติศาสตร์การเลี้ยงไก่ได้ถูกเปลี่ยนไปอีกรูปหนึ่ง คือไก่มีการค้นพบวิตามิน ดี. (Vitamin D.) ซึ่ง มีการใช้น้ำมันตับปลาผสมลงในอาหารไก่ หรือให้ไก่ได้รับแสงแดดเพื่อได้รับวิตามิน ดี. การค้นพบวิตามิน ดี. และความก้าวหน้าด้านอื่น ๆ ทำให้เราสามารถนำไก่เข้ามาเลี้ยงกักขังไว้ในโรงเรือนได้ ไม่ต้องเลี้ยงปล่อยในแปลงกว้าง ๆ เช่นแต่ก่อน และจากการนำไก่เข้ามาเลี้ยงไว้ในโรงเรือนโดยไม่ต้องได้รับแสงแดด ได้ให้ผลดีอย่างอื่นตามมาอีกหลายประการ ที่สำคัญได้แก่การทำให้การควบคุมโรค ควบคุมพยาธิต่าง ๆ ที่นำอันตรายความเสียหายมาสู่ไก่อยู่ในวงจำกัดและลดน้อยลงไป ผลผลิตในรอบปีสูงขึ้น ประสิทธิภาพการใช้โรงงานก็สูงขึ้นด้วย

อาหารดีช่วยเพิ่มระดับความต้านทานของไก่ต่อโรคต่าง ๆ ให้สูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตน้อยลง ความหนักทั่ว ๆ ไป ต้นทุนการผลิตไก่กระถางและการผลิตไข่เป็นค่าอาหารเลี้ยงประมาณ ๕๐-๗๐ เปอร์เซ็นต์ จากเปอร์เซ็นต์นี้ถ้าเป็นประเทศในเขตร้อนอาจจะสูงกว่า เพราะว่าการใช้แรงงานยังมีประสิทธิภาพต่ำ ทั้งตัวเรือนโรงทรงเลี้ยงก็ยังไม่เหมาะสมถูกต้อง ความหนักและปริมาณที่เรียกว่าพอ ดังนั้นจึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าสิ่งสำคัญที่สุดในการเลี้ยงไก่แผนใหม่ก็คืออาหาร จะดีกว่าหรือขาดทุนก็อยู่ตรงนั้น

อาหารดีช่วยประหยัดอาหารได้บ้าง อาหารที่มีส่วนผสมได้สัดส่วนสมดุลมีคุณค่าทางอาหารอย่างสูงนั้น ใช้จำนวนน้อยกว่าอาหารที่ไม่ได้สัดส่วนสมดุลและมีคุณค่าทางอาหารต่ำในการผลิตไข่ ๑ โหลหรือผลิตเนื้อ ๑ ปอนด์ ดังจะเห็นได้จากผลการทดลองที่มหาวิทยาลัยแมริแลนด์โดยการใช้สูตรอาหารไก่กระถาง ๒ สูตรเปรียบเทียบกัน สูตรหนึ่งเป็นอาหารไก่กระถางตามแบบสมัยเก่าคือสูตรที่ใช้กันในปี ๑๙๑๒ ส่วนอีกชุดหนึ่งเป็นสูตรใหม่ที่ไรกันในปี ๑๙๔๘ นำมาเลี้ยงไก่กระถางพันธุ์เดียวกัน อายุเท่ากันและภายใต้การจัดการต่างๆ

(ยังมีต่อ)